

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Kielcach

LKI.410.007.10.2016
P/16/099

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/16/099 – Bezpieczeństwo i higiena nauczania w szkołach publicznych.
<i>Okres objęty kontrolą</i>	Od 1 września 2015 r. do czasu zakończenia kontroli oraz okres poprzedzający w zakresie działań i danych niezbędnych do dokonania ocen w badanych obszarach.
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach.
<i>Kontroler</i>	Stanisław Łuczyński, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKI/13/2016 z dnia 21 kwietnia 2016 r. [dowód: akta kontroli str. 1]
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Zespół Szkół w Mircu (dalej: Zespół), w tym Gimnazjum z Oddziałami Integracyjnymi im. Jadwigi i Józefa Prendowskich w Mircu, 27-220 Mirzec (dalej: Gimnazjum lub Szkoła).
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Alicja Raczyńska, Dyrektor. [dowód: akta kontroli str. 2]

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

Ocena ogólna W okresie objętym kontrolą w Szkole nie zostały w pełni zapewnione bezpieczne i higieniczne warunki nauczania.

Chociaż wszystkim uczniom zapewniono równomierne obciążenie zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia i w planach organizacji zajęć uwzględniono zasadę naprzemiennego rozmieszczania zajęć o różnym stopniu trudności i o różnym charakterze, to sposób organizacji zajęć 70% oddziałów nie był w pełni zgodny z zasadami higieny procesu nauczania (występowały przypadki lokowania przedmiotów wymagających zwiększonej koncentracji na ostatnich godzinach lekcyjnych).

Teren i budynek Szkoły spełniały większość obowiązujących wymogów w zakresie bezpieczeństwa i higieny. Zorganizowano bibliotekę oraz zespół rekreacyjno-sportowy, który nie zaspokajał w całości potrzeb w zakresie lekcji wychowania fizycznego – odbywały się one także na obiektach sportowych Gminy Mirzec (boisko Orlik).

Wszyscy uczniowie korzystali z mebli szkolnych dostosowanych do wymogów ergonomii, jednak nie zapewniono im możliwości pozostawiania w szkole części podręczników i przyborów szkolnych.

Wszyscy nauczyciele przeszli szkolenia z udzielania pierwszej pomocy, a apteczki w pomieszczeniach Szkoły były wyposażone kompletnie.

Szkoła zabezpieczyła uczniów przed dostępem, za pośrednictwem Internetu, do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja pracy uczniów

Opis stanu faktycznego

1.1. Na 30 września 2015 r. w Gimnazjum uczyło się 232 uczniów (w tym 14 spoza obwodu Szkoły) w 10 oddziałach. Liczba uczniów w poszczególnych oddziałach Gimnazjum nie przekraczała wielkości określonej w statucie tej placówki, tj. 28 osób i wynosiła: w klasach pierwszych – od 25 do 27 uczniów, w klasach drugich – od 19 do 26, w klasach trzecich – od 20 do 23. [dowód: akta kontroli str. 3, 9, 15, 50-51]

1.2. W roku szkolnym 2015/2016 zajęcia w Gimnazjum rozpoczynały się od godziny 8⁰⁰ lub 8⁵⁵. Liczba godzin lekcyjnych nie przekraczała ośmiu i w poszczególnych dniach tygodnia wynosiła w klasach pierwszych i drugich od sześciu do ośmiu, a w klasach trzecich od sześciu do siedmiu. [dowód: akta kontroli str. 31-36]

Analiza organizacji zajęć dydaktyczno-wychowawczych w roku szkolnym 2015/2016 wszystkich 10 oddziałów wykazała, że częściowo spełniały one zasady higieny pracy umysłowej²:

- we wszystkich przypadkach zajęcia rozpoczynały się o stałej porze (różnica pomiędzy dniami była nie większa niż jedna godzina), a różnica liczby godzin lekcyjnych w poszczególnych dniach tygodnia nie była większa niż jeden;
- nie występowały dni, w których nastąpiła kumulacja przedmiotów wymagających zwiększonej koncentracji oraz dni, w których występują tylko przedmioty niewymagające zwiększonej koncentracji;
- we wszystkich oddziałach uwzględniono zasadę naprzemiennego rozmieszczania zajęć o różnym stopniu trudności i o różnym charakterze;
- w trzech³ z 10 oddziałów zajęcia, w trakcie których dominuje praca statyczna i długotrwała koncentracja (matematyka, fizyka, chemia) ulokowane były na początku lub w środku zajęć. [dowód: akta kontroli str. 31-36, 122-123]

Długość przerw międzylekcyjnych wynosiła od 5 do 20 minut. Przerwy pięciominutowe występowały m.in. po zajęciach wychowania fizycznego (dalej także w-f). [dowód: akta kontroli str. 31-36]

Dyrektor Szkoły wyjaśniła m.in.: *w Zespole Szkół w Mircu zostały zorganizowane dwie długie przerwy obiadowe (dla około 200 osób – uczniów Szkoły Podstawowej i Gimnazjum), dlatego musiały zostać wprowadzone przerwy po 5 minut. Wprowadzone przerwy 5-minutowe pozwoliły na ujednoczenia całkowitego czasu trwania zajęć w Szkole Podstawowej i Gimnazjum, które funkcjonują jako Zespół Szkół w Mircu.(...) Jednocześnie deklaruje, że od 1 września roku szkolnego 2016/2017 przerwy międzylekcyjne nie będą krótsze niż 10 minut.* [dowód: akta kontroli str. 134]

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w zakresie organizacji pracy uczniów stwierdzono nieprawidłowość, polegającą na ustaleniu uczniom siedmiu⁴ z 10 oddziałów Gimnazjum rozkładów zajęć lekcyjnych nieuwzględniających jednej z zasad higieny umysłowej – zajęcia z przedmiotów wymagających długotrwałej koncentracji umysłowej (matematyka, chemia, fizyka) ulokowane były po piątej godzinie lekcyjnej. [dowód: akta kontroli str. 31-36, 122-123]

Stanowiło to naruszenie § 12 ust. 3 załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół⁵ oraz § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach⁶.

² Zalecenia Głównego Inspektora Sanitarnego (Poradnik do oceny higieny procesu nauczania – uczenia się w szkole podstawowej).

³ W pierwszym semestrze czterech, a w drugim – trzech.

⁴ W pierwszym semestrze sześciu, a w drugim – siedmiu.

⁵ Dz. U. Nr 61, poz. 624, ze zm.

⁶ Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69, ze zm. (dalej: rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny).

Dyrektor Szkoły wyjaśniła m.in.:

- 6 na 25 nauczycieli (24%), zatrudnionych jest w co najmniej dwóch placówkach oświatowych w tym w Zespole Szkół w Mircu Gimnazjum z Oddziałami Integracyjnymi w Mircu, co uniemożliwiło równomierne obciążenie zajęciami (...) w poszczególnych godzinach w ciągu jednego dnia;
- hala sportowa służy 19 oddziałom klasowym (9 w Szkole Podstawowej i 10 w Gimnazjum), dlatego nie można było ułożyć rozkładu zajęć dla wszystkich klas tak, aby na ostatnich godzinach były zajęcia nie wymagające dużego wysiłku umysłowego. [dowód: akta kontroli str. 134]

Uwaga dotycząca badanej działalności

Przerwa międzylekcyjna powinna umożliwić uczniom krótki odpoczynek, załatwienie potrzeb fizjologicznych oraz przejście z klasy do klasy, a także zachowanie higieny osobistej po zajęciach wychowania fizycznego. W związku z powyższym, w ocenie NIK, przerwa pięciominutowa jest zbyt krótka.

Ocena cząstkowa

Szkoła zapewniła wszystkim uczniom jednakowe godziny rozpoczęcia zajęć, równomierne obciążenie zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, a także naprzemienne rozmieszczanie zajęć o różnym stopniu trudności i charakterze. Tym niemniej sposób organizacji zajęć nie był w pełni zgodny z zasadami higieny procesu nauczania, gdyż w planach lekcji niektórych oddziałów stwierdzono przypadki lokowania przedmiotów wymagających zwiększonej koncentracji na ostatnich godzinach lekcyjnych.

2. Zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu uczniów w szkole

Opis stanu faktycznego

2.1. Szkoła, zgodnie z art. 67 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁷, zapewniła uczniom możliwość korzystania z biblioteki, czynnej we wszystkie dni tygodnia za wyjątkiem czwartku. Godziny pracy biblioteki zapewniały uczniom dostęp do jej zbiorów. W przypadku nieobecności bibliotekarki, uczniowie Gimnazjum mają zapewniony dostęp do korzystania ze zbiorów biblioteki Szkoły Podstawowej Zespołu Szkół w Mircu, czynnej we wszystkie dni robocze. [dowód: akta kontroli str. 79-80]

W Gimnazjum funkcjonowała świetlica szkolna, czynna w dni, w których prowadzone są zajęcia dydaktyczne w Szkole. Godziny pracy świetlicy były dostosowane do potrzeb uczniów. [dowód: akta kontroli str. 13-14, 80, 82, 150-151, 153-155]

Na zespół urządzeń sportowych i rekreacyjnych, o którym mowa w art. 67 ust. 1 pkt 5 ustawy o systemie oświaty, składała się sala gimnastyczna, siłownia oraz boisko; w holu nad salą gimnastyczną ustawiono ponadto stoły do tenisa stołowego. [dowód: akta kontroli str. 96]

Na dzień 22 kwietnia 2016 r. stan techniczny sali gimnastycznej i siłowni spełniał wymogi bezpieczeństwa, określone w rozporządzeniu w sprawie bezpieczeństwa i higieny. W sali była równa nawierzchnia bez ubytków lub uszkodzeń stwarzających zagrożenie wypadkiem (powierzchnia sali 756 m²). Wzdłuż jednej ze ścian sali gimnastycznej zamontowano w sposób trwały, nie stwarzający zagrożenia wypadkiem, drabinki drewniane służące do ćwiczeń gimnastycznych. Bramki do gry w piłkę ręczną lub nożną trwale przymocowano do podłoża. Uczniowie mogli korzystać z siłowni w godzinach pracy Gimnazjum, będąc pod opieką nauczyciela oraz pod warunkiem posiadania przez ucznia zaświadczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań do ćwiczeń na siłowni. W godzinach popołudniowych uczniowie będący pod opieką rodziców również mogli korzystać z siłowni. Na drzwiach wejściowych do sali gimnastycznej umieszczony był regulamin korzystania z obiektów sportowych, a przed wejściem do siłowni znajdował się regulamin korzystania z niej. [dowód: akta kontroli str. 79-80]

W odległości ok. 30 m od budynku Zespołu Szkół znajdowało się boisko szkolne, które nie było wykorzystywane do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego z powodu jego renowacji. Zajęcia wychowania fizycznego z uczniami Gimnazjum prowadzone były na boisku „Orlik” znajdującym się w odległości ok. 130m od budynku Zespołu Szkół po

⁷ Dz. U. z 2015 r. poz. 2156, ze zm.

przeciwnej stronie drogi wojewódzkiej 744 (Mirzec-Radom). Jedna z dwóch bramek na boisku mogła stwarzać zagrożenie wypadkiem, co opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego w sekcji *Ustalone nieprawidłowości*. [dowód: akta kontroli str. 79-80, 97-98]

2.2. W Szkole spełnione zostały wymogi określone w § 5 i § 15-16 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny. Plan ewakuacji umieszczony był w widocznym miejscu, w sposób zapewniający łatwy do niego dostęp. Drogi ewakuacyjne oznaczono w sposób wyraźny i trwałe. Pomieszczenia, do których był wzbroniony dostęp osobom nieuprawnionym były odpowiednio oznakowane i zabezpieczone przed swobodnym do nich dostępem. Poręcze przy schodach wyposażone były w odpowiednie zabezpieczenia uniemożliwiające uczniom ewentualne zsuwanie się po nich.

Zgodnie z § 7 ust. 1-3 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny teren Szkoły był ogrodzony, zapewniono jego właściwe oświetlenie oraz równą nawierzchnię dróg i przejść, otwory kanalizacyjne i studzienki były zakryte odpowiednimi pokrywami. W linii ogrodzenia znajdowała się rozsuwana brama wjazdowa umożliwiająca wjazd na teren szkolny przy budynku Gimnazjum. Oświetlenie wejścia do budynku Gimnazjum zapewniało (poza światłem dziennym) światło z lampy elektrycznej. Studzienki kanalizacyjne, które usytuowane zostały w terenie przyległym do budynku Zespołu Szkół, zabezpieczone były szczelnymi żeliwnymi pokrywami. Nawierzchnia terenu znajdującego się wokół budynku Gimnazjum była równa, nie występowały w niej ubytki stwarzające zagrożenie wypadkiem. Schody zewnętrzne prowadzące do drzwi wejściowych budynku Gimnazjum posiadały równą powierzchnię, bez ubytków. Również schody znajdujące się wewnątrz ww. budynku miały równą nawierzchnię, bez ubytków mogących stwarzać zagrożenie wypadkiem. Powierzchnia korytarzy prowadzących do sal lekcyjnych oraz powierzchnia holi była równa, czysta, nie stwarzała zagrożenia poślizgiem. [dowód: akta kontroli str. 79-83]

Kwestię zabezpieczenia szlaków komunikacyjnych wychodzących poza teren Szkoły omówiono w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji *Ustalone nieprawidłowości*.

2.3. W pomieszczeniach sanitarno-higienicznych zapewniona została ciepła i zimna bieżąca woda oraz środki higieny osobistej, stosownie do § 8 ust. 1 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny. Pomieszczenia były czyste i schludne. [dowód: akta kontroli str. 81, 84]

2.4. Przeprowadzona na zlecenie NIK⁸ przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Starachowicach (dalej: PPIS) kontrola wykazała m.in. że:

- wszystkie meble (w 16 salach lekcyjnych) były w dobrym stanie technicznym, oznakowane widocznym kolorem, zgodnie z Polską Normą. Uczniowie zmieniając sale zajęć mieli możliwość dobrania stolika i krzesła stosownie do swojego wzrostu. Badaniu poddano 206 uczniów.
- krzesła obrotowe zakupione w 2015 r. do sali komputerowej posiadały stosowny certyfikat. [dowód: akta kontroli str. 131, 145-149]

2.5. Powierzchnie sal lekcyjnych wahały się w granicach od 18 m² (sala przeznaczona wyłącznie do zajęć w grupach) do 58 m². W trzech spośród 16 sal powierzchnia przypadająca na jednego ucznia nie przekraczała 2 m². [dowód: akta kontroli str. 50-51]

2.6. PPIS nie stwierdził nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego kuchni i jadalni. [dowód: akta kontroli str. 130-131, 147]

2.7. W wyniku sprawdzenia stanu sanitarno-higienicznego pozostałych pomieszczeń Gimnazjum nie stwierdzono nieprawidłowości. [dowód: akta kontroli str. 128-130]

2.8. Na parterze budynku usytuowane były odpowiednio oznaczone szatnie dla uczniów wszystkich klas Gimnazjum. Pomieszczenia dla poszczególnych klas były oddzielne. W szatniach znajdowały się wieszaki służące do przechowywania ubrań przez uczniów. [dowód: akta kontroli str. 81, 92]

⁸ Na podstawie art. 12 pkt 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2015 r. poz. 1096 oraz z 2016 r. poz. 677; dalej: ustawa o NIK).

2.9. W Gimnazjum nie zapewniono uczniom możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych, co szerzej omówione zostało w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji *Ustalone nieprawidłowości*. [dowód: akta kontroli str. 81]

2.10. PPIS przeprowadził analizę obciążenia 202 uczniów tornistrami/plecakami w dniu 29 kwietnia 2016 r. Stwierdzono, iż waga 201 plecaków nie przekraczała 10% masy ciała uczniów, natomiast waga jednego plecaka nie przekraczała 15% masy ciała ucznia. [dowód: akta kontroli str. 131]

2.11. Weryfikacja, czy komputery znajdujące się w pracowni komputerowej oraz w bibliotece Gimnazjum posiadały zainstalowane programy zabezpieczające dostęp do treści niepożądanych wykazała, że dostęp do treści niepożądanych był skutecznie zabezpieczony⁹. Uczniowie nie mieli dostępu do sieci Wi-Fi. [dowód: akta kontroli str. 81]

2.12. W budynku Gimnazjum nie było gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Usługi w zakresie pomocy przedlekarskiej dla uczniów Zespołu, w tym Gimnazjum, wykonywała pielęgniarka zatrudniona w Gminnym Ośrodku Zdrowia w Mircu na podstawie stosownego porozumienia z dyrektorem tego ośrodka. [dowód: akta kontroli str. 64, 80]

Apteczki pierwszej pomocy znajdowały się w: pracowni chemicznej, fizycznej, pokoju nauczycieli wychowania fizycznego, stołówce oraz w sekretariacie, usytuowanym obok pokoju nauczycielskiego. Apteczki były odpowiednio wyposażone, a wszystkie środki medyczne znajdujące się w apteczkach miały ważny termin przydatności do użycia. [dowód: akta kontroli str. 80, 85]

Stosownie do § 21 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, wszyscy nauczyciele Szkoły zostali przeszkoleni w zakresie udzielania pierwszej pomocy w ramach szkoleń BHP. Dodatkowo 24 z 26 nauczycieli Gimnazjum odbyło szkolenie w zakresie udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej w nagłych wypadkach i zachorowaniach w wymiarze 15 godzin. [dowód: akta kontroli str. 73-78]

2.13. W Gimnazjum prowadzony był rejestr wypadków uczniów, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 2 do rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny. W okresie od 1 września 2015 r. do 7 kwietnia 2016 r. wystąpiły cztery wypadki podczas zajęć w-f prowadzonych w sali gimnastycznej, którym uległo czterech uczniów Gimnazjum. Nastąpiły one w wyniku: uderzenia piłką, uderzenia ręką o drabinkę do ćwiczeń gimnastycznych, upadku ucznia podczas gry w piłkę. Skutkiem wypadków było skręcenie nadgarstka, złamanie palca ręki, złamania kości ramiennej, stłuczenie kości ogonowej. Poszkodowani uczniowie otrzymywali pomoc w Gminnym Ośrodku Zdrowia. O wypadkach zawiadamiano rodziców uczniów. [dowód: akta kontroli str. 53-57]

2.14. Zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, Dyrektor zapewnił przed rozpoczęciem roku szkolnego 2015/2016 przeprowadzenie przeglądu stanu bezpieczeństwa budynku Zespołu i terenu wokół niego. Przegląd polegał na ocenie stanu m.in.: schodów, korytarzy, szatni, sal lekcyjnych, sali gimnastycznej, świetlicy, stołówki oraz pomieszczeń higieniczno-sanitarnych usytuowanych w budynku Zespołu Szkół. Ustalono, że pomieszczenia i teren wokół budynku Zespołu zapewniały bezpieczne ich użytkowanie. [dowód: akta kontroli str. 72]

2.15. W Gimnazjum przeprowadzone zostały kontrole zewnętrzne przez PPIS (9 marca 2015 r. w zakresie stanu sanitarnego bloku żywienia oraz 4 marca 2016 r. w zakresie stanu sanitarnego Zespołu). W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. [dowód: akta kontroli str. 18-29]

⁹ Blokowanie dostępu następowało za pomocą programu „Opiekun ucznia”. Ponadto blokowanie następowało również poprzez skonfigurowanie tzw. protokołu TCP/IP z serwerem DNS. Przy próbach wejścia na strony zawierające niepożądane treści na ekranie komputera pojawiał się komunikat o treści w języku angielskim „This domain is blocked due to content filtering” (ta domena została zablokowana z powodu jej zawartości).

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Starachowicach 19 października 2015 r. przeprowadziła kontrolę w zakresie ochrony przeciwpożarowej sali sportowej. Nie stwierdzono nieprawidłowości. [dowód: akta kontroli str. 30]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Jak stanowi § 31 ust. 4 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, bramki i kosze do gry oraz inne urządzenia, których przemieszczenie się może stanowić zagrożenie dla zdrowia ćwiczących, są mocowane na stałe.

Dyrektor Szkoły podjęła natychmiastowe działania w celu wyeliminowania nieprawidłowości. Na podstawie ponownie przeprowadzonych oględzin stwierdzono, że bramka na boisku „Orlik” zamocowana została trwale do podłoża boiska i nie stwarzała zagrożenia wypadkiem. Ponadto Dyrektor Szkoły zarządzeniem przypomniała nauczycielom Zespołu o obowiązku zapewnienia uczniom bezpiecznych warunków nauki oraz o obowiązku sprawdzenia każdorazowo przed rozpoczęciem zajęć, stanu technicznego urządzeń, z których korzystają uczniowie. [dowód: akta kontroli str. 79-80, 97-98]

2. Zgodnie z § 7 ust. 4 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, szlaki komunikacyjne wychodzące poza teren szkoły zabezpiecza się w sposób uniemożliwiający bezpośrednie wyjście na jezdnię.

W Szkole nie zabezpieczono barierami ochronnymi wyjścia na jezdnię (poza bramą wjazdową znajdującą się w linii ogrodzenia Gimnazjum). Po drugiej stronie jezdni drogi wojewódzkiej 744 znajdowało się boisko „Orlik”, z którego korzystali uczniowie Gimnazjum (jak również uczniowie Szkoły Podstawowej). Przejście na drugą stronę ulicy (w kierunku boiska „Orlik”) odbywało się wyznaczonym pasem jezdni. [dowód: akta kontroli str. 79, 81, 82, 83]

Dyrektor Szkoły 21 kwietnia 2016 r. wystąpiła do wójta Gminy Mirzec z wnioskiem o ujęcie w koncepcji projektu drugiego etapu rewitalizacji centrum Mirca, barier zabezpieczających wzdłuż chodnika (od wyjścia z terenu Gimnazjum do wyjścia z terenu Szkoły Podstawowej) oraz świateł pulsujących w okolicach przejścia dla pieszych, usytuowanego w sąsiedztwie placówek oświatowych, ośrodka zdrowia i boiska „Orlik”. [dowód: akta kontroli str. 65]

Wójt Gminy Mirzec poinformował Dyrektora o zasadności jej wniosku i potwierdził zaprojektowanie barier ochronnych oraz świateł pulsujących w opracowywanym studium wykonalności dla projektu „Zintegrowana rewitalizacja centrum Mirca poprzez kompleksową odnowę kryzysowych terenów i obiektów obszar rozwojowy tworząc strefy: turystyki, relaksu i aktywności” (II etap rewitalizacji). [dowód: akta kontroli str. 124]

3. W Gimnazjum nie zapewniono uczniom możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych, do czego zobowiązuje § 4a rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła: *W kilku salach naszej szkoły: pracownia języka polskiego, biologii, geografii i plastyki uczniowie mogą pozostawiać część podręczników, zeszytów ćwiczeń i przyborów. W wydzielonych szafkach lub na zapleczu oddziały klasowe mają wyznaczone dla siebie półki. Niewielu uczniów korzysta z tej możliwości. Najczęściej pozostawiają materiały plastyczne, zeszyty ćwiczeń i atlasy. Z powodu niewystarczających warunków lokalowych i braku środków nie zamontowano do tej pory indywidualnych szafek dla uczniów. W miarę pozyskanych środków dyrektor szkoły zobowiązuje się do systematycznego doposażenia szkoły w meble przeznaczone na pozostawianie podręczników i materiałów edukacyjnych (...).* [dowód: akta kontroli str. 156]

4. W czterech (wszystkich) protokołach ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku ucznia (dalej protokoły powypadkowe) nie zamieszczono wpisów potwierdzających zapoznanie się z protokołem i innymi materiałami postępowania powypadkowego przez osoby uprawnione, informacji o prawie złożenia zastrzeżeń na piśmie oraz otrzymania protokołu; nie wskazano też podjętych środków zapobiegawczych (lub przyczyn ich niepodejmowania). Ponadto nie udokumentowano zawiadomienia o wypadkach pracownika służby bezpieczeństwa

i higieny pracy, społecznego inspektora pracy, organu prowadzącego szkołę oraz rady rodziców. [dowód: akta kontroli str. 54-57]

Obowiązek zamieszczenia ww. wpisów w protokołach powypadkowych wynika ze wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, a obowiązek zawiadomienia o wypadku pracownika służby bezpieczeństwa i higieny pracy, organu prowadzącego szkołę oraz rady rodziców wynika z § 41 ust. 2, 4 i 5 ww. rozporządzenia.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła m.in.: *Braki w protokołach powypadkowych spowodowane były głównie zakwalifikowaniem wypadków uczniowskich do wypadków lekkich, nie skutkujących absencją uczniów na zajęciach. W protokołach powypadkowych brak było zapisów dotyczących podjęcia środków zapobiegawczych ze względu na charakter tych wypadków. Nie były one bowiem spowodowane złym stanem technicznym np. podłogi sali gimnastycznej, w której doszło do wypadków lub z powodu nieodpowiedniego przygotowania pod względem technicznym sali gimnastycznej do zajęć wychowania fizycznego, lecz sytuacją losową, której nie można było przewidzieć, powstałą podczas wykonywanych zajęć wychowania fizycznego przez uczniów. Do dnia składania niniejszego wyjaśnienia podjęłam działania, w wyniku których osoby uprawnione zostały powiadomione o wypadkach, a brakujące wpisy w protokołach powypadkowych zostały uzupełnione. (...) W dniu 6 maja 2016 r. informacja o wypadkach przekazana została w formie pisemnej organowi prowadzącemu i radzie rodziców. (...). Nie zawiadomiłam również o ww. wypadkach pracownika służby bezpieczeństwa i higieny pracy, gdyż taka osoba nie jest zatrudniona w Zespole Szkół. Na podstawie umowy świadczenia usług BHP zawartej w dniu 1 września 2015 r. pomiędzy dyrektorem Zespołu Szkół w Mircu, a „Bezpieczną Pracą” s.c. z siedzibą w Starachowicach, o zdarzeniach, którym ulegli uczniowie zawiadomiłam telefonicznie osobę sprawującą nadzór nad warunkami z dziedziny bezpieczeństwa i higieny pracy. W dniu 6 maja 2016 r. informacje o wypadkach przekazałam ww. podmiotowi drogą e-mailową. [dowód: akta kontroli str. 107-108, 109-121]*

Uwaga dotycząca badanej działalności

Zdaniem NIK Szkoła powinna dążyć do zapewnienia w salach lekcyjnych minimum 2 m² powierzchni na jednego ucznia, co pozwoliłoby zagwarantować w większym stopniu komfort nauki oraz zaspokoić potrzeby psychoruchowe uczniów.

Ocena cząstkowa

Budynek Szkoły oraz jej teren spełniał większość wymogów z zakresu bezpieczeństwa i higieny. W Gimnazjum zorganizowany był zespół urządzeń rekreacyjno-sportowych, ale nie zaspokajał on w pełni potrzeb w zakresie lekcji wychowania fizycznego, które odbywały się także na obiektach sportowych Gminy Mirzec. Uczniowie korzystali z mebli dostosowanych do wymogów ergonomii, ale nie zapewniono im możliwości pozostawiania części podręczników i przyborów szkolnych w pomieszczeniach Szkoły. W Gimnazjum skutecznie zabezpieczono komputery przed dostępem uczniów do niepożądanych treści w Internecie.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli, wnioskuje o:

1. Dostosowanie planu zajęć dydaktyczno-wychowawczych do zasad higieny pracy umysłowej.
2. Kontynuowanie działań zmierzających do zabezpieczenia szlaku komunikacyjnego wychodzącego poza teren Szkoły w sposób uniemożliwiający bezpośrednie wyjście na jezdnię.
3. Podjęcie działań w celu zapewnienia uczniom możliwości pozostawienia w Szkole podręczników i przyborów szkolnych.
4. Zamieszczanie w protokołach powypadkowych wszystkich wymaganych elementów, a także informowanie o zaistniałych wypadkach podmiotów, wskazanych w § 41 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach, jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonaniu wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kielce, dnia czerwca 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach

Wicedyrektor
Tadeusz Mikołajewicz

Kontroler

Stanisław Łuczyński
główny specjalista kontroli państwowej

.....
Podpis

.....
Podpis